

Model

ACT DE ÎMPĂRȚEALĂ VOLUNTARĂ

Subsemnații_, domiciliați în_, moștenitorii de junctului(ei)_, decedat(ă) la

data de ,în_, cu ultimul domiciliu în_, care am acceptat în termen legal

moștenirea și am obținut certificatul de moștenitor nr._ din declarăm că

AM HOTĂRÂT SĂ ÎMPĂRȚIM PRIN BUNĂ ÎNVOIALĂ BUNURILE CE ALCĂTUIESC MASA SUCCESORALĂ,

asupra căror ne aflăm în indiviziune.

Bunurile ce alcătuiesc masa succesorală sunt:_.

Bunurile enunțate am hotărât să le împărțim în modul următor:

1. Moștenitorul _, domiciliat în_, primește următoarele bunuri:

1._,

2._, etc.

2. Moștenitorul _, domiciliat în_, primește următoarele bunuri:

1._,

2._, etc.

In baza prezentului act, fiecare dintre noi vom intra în posesia bunurilor începând de astăzi, dată de când suntem socotiți proprietarii exclusivi asupra bunurilor ce fac parte din loturile noastre.

Acest act îl vom prezenta instanței de judecată să pronunțe o hotărâre judecătorească definitivă, prin care să-l consfințească.

Declarăm că acest act reprezintă voința noastră liberă, neviciată, întocmit astăzi _în_ exemplare

Semnăturile moștenitorilor_

Explicații teoretice

ACȚIUNEA DE PARTAJ

1. Sediul materiei

Potrivit art. 728 alin. 1 C. civ., "nimeni nu poate fi obligat să rămâne în indiviziune. Un coerede poate oricând cere împărțeala succesiunii, chiar când ar exista convenții sau prohobiții contrarii".

Diviziunea poate fi cerută chiar când unul sau mai mulți eredi au posedat părți separate din succesiune, dacă nu a fost act de împărțeală sau dacă nu se poate opune prescripția (art. 729 C. civ.).

Împărțeala succesiunii este reglementată amănunțit de dispozițiile art. 728-799 C.

civ.).

Considerăm util să amintim că acțiunea de partaj este imprescriptibilă cu privire la bunurile indiviz și prescriptibilă cu privire la fructe, termenul de prescripție fiind de

3 ani prevăzut de dispozițiile Decretului nr. 167/1958.

2. Considerații privind proprietatea comună

Bunurile succesorale trec în proprietatea comună a moștenitorilor, proprietate care în dreptul nostru se prezintă sub două forme.

1. PROPRIETATEA COMUNĂ pe COTE PĂRȚI. În cadrul acesteia dreptul fiecărui coproprietar asupra bunului este stabilit printr-o fracțiune de 1/2, 1/3, 1/4 etc. Această cotă este abstractă, nu este individualizată asupra unei anumite părți determinate, concrete din bun. Este vorba de un concurs de drepturi, separate și independente. Când acest concurs are ca obiect un singur bun, este vorba de aşa numita coproprietate, iar când concursul se referă la universalitatea de bunuri avem de-a face cu starea de indiviziune propriu zisă, situație care apare, de regulă, între comoștenitorii unei succesiuni.

Codul civil nu reglementează nici coproprietatea și nici coindiviziunea.

2. COPROPRIETATEA COMUNĂ ÎN DEVĂLMĂȘIE. Spre deosebire de coproprietatea comună pe cote-părți, cu cele două forme: coproprietate și coindiviziune, coproprietatea comună în devălmășie se caracterizează prin aceea că bunul sau bunurile ce alcătuiesc obiectul acestui drept sunt stăpâname în comun de titularii dreptului. Dreptul acestora nu mai este exprimat printr-o cotă-partă abstractă. Această cotă din drept se stabilește cu ocazia încetării stării de devălmășie, în raport cu întinderea contribuției fiecărui titular al dreptului la dobândirea bunului sau bunurilor care alcătuiesc obiectul acestui drept de proprietate.

Coproprietatea comună în devălmășie apare în dreptul nostru în cazul soților asupra bunurilor dobândite în timpul căsătoriei.

3. IEȘIREA DIN INDIVIZIUNE, PE CALE CONVENTIONALĂ SAU JUDICIARĂ.

Coproprietatea comună pe cote-părți și coproprietatea în devălmășiei pot înceta prin ieșirea din indiviziune. Această posibilitate este reglementată de lege și se poate realiza pe cale convențională dacă toți coproprietarii prezenți și majori sunt de acord (art. 730 alin. 1. C. civ.) și pe cale judiciară în cazul în care coproprietarii nu înțeleg sau nu reușesc să ajungă la o înțelegere asupra împărțelii (art. 728 alin. 1 și 747 C. civ.).

Prin urmare, orice stare de indiviziune, indiferent de izvorul ei - moștenire, comunitate de bunuri între soți sau membri cooperatori, contract etc. -, încețează prin împărțeală, care poate fi prin învoială sau judiciară. În primul caz, este vorba de partajul voluntar, care poate fi încheiat în scris și oral, înțelegere care în practică intervine frecvent în cadrul procedurii notariale și în cadrul acțiunii de partaj.

În cazul în care părțile nu pot ajunge la o înțelegere, calea de încetare a stării de indiviziune este acțiunea de partaj, cunoscută și sub denumirea de acțiune de ieșire din indiviziune. În codul familiei o găsim sub denumirea de acțiunea de împărțirea a bunurilor comune.

Pentru a putea înțelege mai bine întreaga complexitate de probleme pe care le ridică partajul judiciar și ținând seama de strânsa legătură care există între problemele de drept material și cele de drept procesual, considerăm util ca, în primul rând, să prezentăm sumar câteva din reglementările dreptului material. Aceasta ne va ajuta să înțelegem mai bine partea procedurală a problemei, și anume principalele aspecte de ordin procesual pe care partajul judiciar le ridică.

4. PRINCIPIUL EGALITĂȚII MOȘTENITORILOR. Fiecare moștenitor trebuie să ia bunuri de aceeași cantitate, calitate și valoare, principiu garantat prin instituția raportului care limitează dreptul defuncțului de a dispune cu titlul gratuit de bunurile sale.

Astfel, moștenitorii rezervatari au dreptul de a cere și de a primi la decesul autorului lor, o anumită parte din averea acestuia, numită rezervă, care este prevăzută de lege.

Moștenitorii rezervatari sunt:

- a) descendenții (copii, nepoți, strănepoți, art. 842 C. civ.);
- b) ascendenții privilegiați (părinții defuncțului) și
- c) soțul (soția) supraviețuitor.

Textul art. 841 - 843 C. civ., stabilește întinderea masei de bunuri care formează cotitatea disponibilă, de care defuncțul poate dispune, iar ceea ce rămâne constituie rezerva moștenitorilor rezervatari.

Cotitatea disponibilă de care poate dispune defuncțul din masa bunurilor succesorale este de:

- 1/2 dacă la moarte-i lasă un copil legitim;
- 1/3 dacă lasă doi copii;
- 1/4 dacă lasă trei sau mai mulți copii (art. 841 alin. 1 C. civ.)
- 1/2 dacă în lipsă de descendenți defuncțul lasă părinți (tată și mamă, art. 843 C. civ.)
- 3/4 dacă lasă numai unul dintre părinți (art. 843 C. civ.)

Privind rezerva moștenitorilor rezervatari, acesta se prezintă astfel:

a) Descendenții, rezerva lor variază în raport cu numărul lor:

- 1/2 din averea succesorale dacă a rămas un copil;
- 2/3 dacă au rămas doi copii și
- 3/4 dacă au rămas mai mulți copii.

b) Ascendenții privilegiați (tatăl și mama) au rezerva de 1/2 dacă ambii sunt în viață la deschiderea succesiunii și 1/4 dacă numai unul este în viață.

c) Soțul supraviețuitor are o rezervă de 1/2 din ceea ce ar fi moștenit dacă defunctul nu ar fi făcut liberalități (v. art. 2 din Legea nr. 319/1944).

Dacă se constată că donația sau testamentul încalcă rezerva moștenitorilor rezervatari existenți la data decesului aceștia au la îndemână acțiunea în reducțune a donației sau a dispoziției testamentare, dispoziții care trebuie aduse în limita cotității disponibile.

5. CARACTERUL DECLARATIV AL PARTAJULUI. Fiecare moștenitor este considerat proprietar exclusiv asupra bunurilor ce alcătuiesc lotul său chiar din momentul deschiderii succesiunii, adică din momentul morții lui de cuius, și că n-a fost niciodată proprietar asupra bunurilor atribuite celorlalți comoștenitori (art. 786 C. civ.)

Caracterul declarativ al partajului împiedică pe un comoștenitor să vatâme drepturile celorlalți, prin acte de vânzare, [donație](#) etc.

6. Obligația de garanție reciprocă între coerezi. Aceștia sunt datori garanții unul către altul pentru tulburările și evicțiunile ce preced dintr-o cauză anterioară împărțelii (art. 787 C. civ.)

Garanția încețează când o evicțiune a fost exceptată anume, printr-o clauză expresă a actului de împărțeală sau când evicțiunea a fost cauzată din greșeala eredelui.

Fiecare coerede este obligat în proporție cu partea sa ereditară, a despăgubi pe coeredele său de paguba ce a suferit din cauza evicțiunii.

Când unul dintre coerezi va fi insolabil, partea ce el este dator a contribui se va împărți între eredele garantat și între ceilalți coerezi (art. 788 și 789 C. civ.)